

Фінанси

УДК 351.77:336.7

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19660031>

**Інституційні механізми управління корупційними ризиками у сфері
фінансового моніторингу**

Маргарита Іванівна Скрипник

д-р екон. наук, професор, професор кафедри податкового менеджменту та
фінансового моніторингу імені Миколи Чумаченка, Київський
національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-6205-0754>

Прийнято: 01.04.2026 | Опубліковано: 20.04.2026

Анотація. У статті досліджено інституційні механізми управління корупційними ризиками у сфері фінансового моніторингу як ключовий фактор забезпечення прозорості, ефективності та стабільності національної фінансової системи. У сучасних умовах глобалізації фінансових ринків, цифровізації економіки та ускладнення фінансових операцій корупція та відмивання коштів стають взаємопов'язаними явищами, що створюють серйозні загрози для державних і приватних інституцій, послаблюють довіру до фінансових структур та підривають економічну безпеку держави. Корупційні доходи часто легалізуються через складні фінансові канали, що підкреслює необхідність комплексного підходу до їх виявлення, оцінки та контролю.

Дослідження акцентує увагу на ролі міжнародних стандартів AML/CFT, зокрема рекомендацій FATF, Конвенції ООН проти корупції (UNCAC), Конвенції OECD щодо боротьби з хабарництвом та директив ЄС, у формуванні нормативних рамок, методологій оцінки ризиків і превентивних заходів.

Показано, що ефективне управління корупційними ризиками неможливе без інтеграції правового регулювання, інституційної координації між державними органами, фінансовими установами та міжнародними партнерами, а також без використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект (AI) та машинне навчання (ML), для автоматизації моніторингу фінансових операцій та виявлення нетипових схем відмивання коштів.

У статті запропоновано інституційний механізм координації суб'єктів фінансового моніторингу, що об'єднує міжнародні організації, національні регулятори та фінансові установи. Цей механізм передбачає системне впровадження стандартів AML/CFT, своєчасне виявлення підозрілих фінансових операцій, оцінку та ранжування корупційних ризиків, а також розробку превентивних стратегій для їх мінімізації. Обґрунтовано, що застосування AI і ML дозволяє ефективно аналізувати складні фінансові взаємозв'язки, оперативно виявляти аномалії у режимі реального часу, підвищувати точність оцінки ризиків та зменшувати ймовірність помилкових сигналів у процесі моніторингу.

Висвітлено практичні аспекти інтеграції міжнародних стандартів і технологічних рішень у національні системи фінансового моніторингу та запропоновано рекомендації щодо оптимізації управлінських процесів для підвищення прозорості фінансових потоків і посилення стійкості економіки до корупційних загроз.

Ключові слова: інституційні механізми, корупційні ризики, фінансовий моніторинг, AML/CFT, міжнародні стандарти, KYC, штучний інтелект, машинне навчання.

Institutional mechanisms for managing corruption risks in financial monitoring

Marharyta Skrypnyk,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Tax Management and Financial Monitoring named after Mykola Chumachenko, Kyiv

National Economic University named after Vadym Hetman

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-6205-0754>

Abstract. The article investigates institutional mechanisms for managing corruption risks in the field of financial monitoring as a key factor in ensuring transparency, efficiency, and stability of the national financial system. In the current context of globalization of financial markets, digitalization of the economy, and increasing complexity of financial operations, corruption and money laundering are interconnected phenomena that pose serious threats to both public and private institutions, weaken trust in financial structures, and undermine the economic security of the state. Corruption proceeds are often legalized through complex financial channels, highlighting the need for a comprehensive approach to their detection, assessment, and control.

The study emphasizes the role of international AML/CFT standards, including FATF recommendations, the United Nations Convention against Corruption (UNCAC), the OECD Convention on Combating Bribery, and EU directives, in shaping regulatory frameworks, risk assessment methodologies, and preventive measures. It is shown that effective management of corruption risks is impossible without integration of legal regulation, institutional coordination among state authorities, financial institutions, and international partners, as well as the implementation of modern technologies such as Artificial Intelligence (AI) and Machine Learning (ML) to automate monitoring of financial transactions and detect atypical money laundering schemes.

The article proposes an institutional mechanism for coordinating financial monitoring stakeholders, uniting international organizations, national regulators, and financial institutions. This mechanism ensures systematic implementation of AML/CFT standards, timely detection of suspicious financial transactions, assessment and ranking of corruption risks, and development of preventive strategies to minimize them. The use of AI and ML is substantiated as enabling effective analysis of complex financial interconnections, real-time detection of anomalies, improvement of risk assessment accuracy, and reduction of false positives in the monitoring process.

Practical aspects of integrating international standards and technological solutions into national financial monitoring systems are highlighted, and recommendations are provided for optimizing management processes to enhance the transparency of financial flows and strengthen the economy's resilience to corruption threats.

Keywords: institutional mechanisms, corruption risks, financial monitoring, AML/CFT, international standards, KYC, artificial intelligence, machine learning

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації фінансових ринків та цифровізації економіки корупція й відмивання доходів стають все більш взаємопов'язаними явищами, що загрожують економічній безпеці країни. Корупційні доходи часто потребують легалізації через фінансові канали, що створює сприятливі умови для транскордонних схем відмивання грошей. Це підриває сталість національної фінансової системи, зменшує ефективність регуляторних інструментів і послаблює довіру до фінансових інституцій. Міжнародні організації, зокрема Financial Action Task Force (FATF), визнають, що корупція є суттєвим джерелом ризиків для систем фінансового моніторингу, оскільки «корумповані дії та відмивання коштів нерозривно пов'язані», а слабкі AML-процеси сприяють їх поширенню [1].

Фінансовий моніторинг в Україні та світі має стати не лише інструментом виявлення підозрілих транзакцій, а й елементом інтегрованої системи управління корупційними ризиками. Проте на практиці існують суттєві прогалини:

недостатня міжвідомча координація, обмежений обмін інформацією, брак сучасних технологій у аналізі даних і слабе регуляторне середовище, що стримує ефективність протидії фінансовим злочинам та корупції.

Ці виклики вимагають не лише оновлення догматичних підходів, але й формування ефективних інституційних механізмів управління ризиками, які забезпечать інтеграцію нормативно-правового, організаційного та технологічного компонентів у системі фінансового моніторингу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика взаємозв'язку корупційних ризиків і процесів протидії відмиванню коштів перебуває у фокусі сучасних наукових досліджень, оскільки корупційні практики не лише послаблюють економічну стабільність, а й виступають одним із ключових джерел формування нелегальних фінансових потоків. У цьому контексті особливої уваги набуває інтеграція механізмів протидії відмиванню коштів (AML) та фінансуванню тероризму (CFT) із антикорупційною політикою.

Окремі дослідження акцентують увагу на системному характері зв'язку між корупційними ризиками та процесами AML/CFT. Зокрема, Vanakh S., Holota N. [2] розглядають корупцію як первинне джерело формування нелегальних фінансових ресурсів, підкреслюючи необхідність формування ефективних правових та інституційних механізмів взаємодії між суб'єктами фінансового моніторингу. Автори наголошують на важливості гармонізації національних підходів із міжнародними стандартами, зокрема рекомендаціями FATF.

У міжнародному контексті Holota N. [3] досліджує проблеми міжінституційної координації у сфері AML/CFT, акцентуючи увагу на викликах, пов'язаних із цифровізацією фінансових систем. Зокрема, інтеграція цифрових активів, криптовалют та електронних доказів ускладнює традиційні підходи до фінансового моніторингу та вимагає оновлення нормативно-правової бази.

Дослідження міжнародних організацій також підтверджують складність взаємозв'язку корупції та відмивання коштів. Зокрема, у звітах FATF [4] підкреслюється, що корупція є одним із основних предикторів відмивання

коштів, а ефективність AML/CFT значною мірою залежить від рівня інституційної спроможності держави та якості правозастосування. Аналогічно, у дослідженнях Світового банку [5] наголошується на важливості прозорості фінансових потоків та впровадження ризик-орієнтованого підходу до фінансового моніторингу.

Національний контекст України характеризується підвищеним рівнем ризиків, що обумовлено впливом воєнного стану та економічної нестабільності. Як зазначається у вітчизняних дослідженнях [6], фінансовий моніторинг в Україні виконує не лише економічну, а й безпекову функцію, забезпечуючи протидію фінансуванню злочинної діяльності в умовах гібридних загроз.

Дослідження комплаєнсу в банківському секторі [7] демонструють, що впровадження внутрішніх механізмів контролю, зокрема політик KYC (Know Your Customer) та AML, сприяє зниженню ризиків незаконних операцій і підвищенню довіри до фінансових установ. При цьому, як зазначають Arner D., Barberis J., Buckley R. [8], розвиток фінансових технологій (FinTech) створює як нові можливості для підвищення ефективності фінансового моніторингу, так і нові ризики, пов'язані з децентралізацією фінансових систем.

Емпіричні дослідження окремих юрисдикцій, зокрема Гонконгу [9], виявляють, що навіть за умов високої технічної відповідності стандартам FATF можуть існувати значні проблеми у сфері практичного правозастосування, особливо щодо нефінансових установ. Це підтверджує висновки Levi M., Reuter P. [10], які підкреслюють, що формальна відповідність стандартам не гарантує ефективності боротьби з фінансовими злочинами без належного рівня інституційної спроможності.

Крім того, сучасні дослідження акцентують увагу на ролі цифрових технологій у трансформації систем AML/CFT. Зокрема, Zetzsche D., Buckley R., Arner D., Barberis J. [11] підкреслюють значення RegTech-рішень у підвищенні ефективності фінансового моніторингу, автоматизації процесів виявлення підозрілих операцій та зниженні операційних витрат фінансових установ.

Важливим напрямом є також дослідження взаємозв'язку між прозорістю, підзвітністю та ефективністю антикорупційної політики. Transparency International [12] наголошує, що високий рівень корупції прямо корелює з низькою ефективністю механізмів фінансового контролю та слабкістю інституцій.

Отже, сучасні наукові підходи демонструють комплексний характер взаємозв'язку між корупційними ризиками та процесами протидії відмиванню коштів. Визнається критична роль інституційних механізмів, міжнародної координації та впровадження сучасних технологій у забезпеченні ефективності систем AML/CFT. Водночас, як на міжнародному, так і на національному рівнях зберігаються проблеми практичного впровадження стандартів, що створює ризики «інституційних прогалин».

З огляду на зазначене, дане дослідження спрямоване на всебічне вивчення інституційних механізмів управління корупційними ризиками у сфері фінансового моніторингу, зокрема на аналіз ефективності систем AML/CFT, інтеграції правових та організаційних інструментів, а також впливу сучасних технологічних рішень на підвищення прозорості та безпеки фінансових операцій.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Невирішені аспекти управління корупційними ризиками у сфері фінансового моніторингу зумовлені комплексністю та багатофакторністю цього явища. Незважаючи на впровадження міжнародних стандартів FATF і розвиток національної нормативно-правової бази, залишається суттєвою проблемою недостатня інтеграція даних між державними органами, фінансовими установами та правоохоронними структурами. Відсутність ефективного обміну інформацією і взаємодії у реальному часі створює прогалини у виявленні складних схем відмивання коштів та прихованих корупційних потоків, що знижує загальну ефективність системи фінансового моніторингу.

Додатково, невирішеними залишаються проблеми кадрового забезпечення та застосування сучасних технологій. Недостатній рівень професійної підготовки фахівців у сфері AML/CFT, а також обмежене впровадження інструментів штучного інтелекту і аналітики великих даних ускладнюють раннє виявлення ризикових транзакцій. Крім того, локальні законодавчі обмеження і нерівномірна імплементація стандартів у нефінансовому секторі зберігають ризики використання «воріт» для легалізації корупційних доходів, що потребує комплексного підходу до вдосконалення інституційних механізмів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є комплексний аналіз взаємозв'язку корупційних ризиків та процесів протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму (AML/CFT), а також оцінка ролі інституційних механізмів, міжнародних стандартів та сучасних технологій (штучного інтелекту та машинного навчання) у забезпеченні ефективного функціонування систем фінансового моніторингу та підвищенні прозорості національної фінансової системи. Дослідження передбачає виявлення ключових факторів, що впливають на інтеграцію правових, організаційних та технологічних підходів у боротьбі з корупційними та фінансовими ризиками.

Для досягнення мети передбачено такі завдання: проаналізувати взаємозв'язок між корупційними ризиками та процесами AML/CFT; вивчити роль міжнародних стандартів AML/CFT, зокрема рекомендацій FATF, Конвенції ООН проти корупції (UNCAC), OECD Anti-Bribery Convention та директив ЄС; розробити інституційний механізм координації між суб'єктами фінансового моніторингу (державними регуляторами, фінансовими установами та міжнародними організаціями); оцінити можливості використання сучасних технологій для управління корупційними ризиками у сфері фінансового моніторингу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Корупція та стандарти протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму (AML/CFT) становлять взаємопов'язані явища, які суттєво впливають на стабільність національної

економіки та функціонування фінансового сектору. Корупційні доходи часто використовуються для легалізації фінансових потоків через ті ж самі канали, що й кошти, отримані злочинним шляхом, що підкреслює необхідність комплексного підходу до їх виявлення та контролю. Ефективна боротьба з корупційними ризиками неможлива без належного інституційного забезпечення, яке поєднує правові, організаційні та технологічні інструменти.

Інституційні механізми управління корупційними ризиками охоплюють три ключові компоненти: нормативно-правове забезпечення, яке формує правову базу та стандарти дій для суб'єктів фінансового моніторингу; інституційну координацію між державними органами, фінансовими установами та міжнародними партнерами, що забезпечує оперативний обмін інформацією та контроль за ризиками; а також активне використання сучасних технологій для автоматизації процесів збору, аналізу та обробки фінансових даних. Такий комплексний підхід дозволяє підвищити ефективність виявлення корупційних потоків, мінімізувати ризики їх використання у злочинних схемах та зміцнити довіру до фінансової системи в цілому.

Фінансові системи сучасних держав стикаються з проблемою одночасного існування корупційних ризиків та загроз відмивання коштів. Обидва явища часто використовують ті самі канали фінансових транзакцій, що робить їх взаємозалежними і потребує комплексного підходу до виявлення та контролю. Рис. 1 ілюструє взаємозв'язок між корупційними ризиками та процесами AML/CFT, підкреслюючи роль інституційних механізмів, технологій та координації суб'єктів фінансового моніторингу у забезпеченні ефективності протидії фінансовим злочинам.

Тож, ефективне управління корупційними ризиками у фінансовому моніторингу можливе лише за умов комплексного поєднання інституційних механізмів, сучасних технологій та належної координації між державними органами, фінансовими установами та міжнародними партнерами. Такий підхід

сприяє підвищенню прозорості фінансових потоків, своєчасному виявленню підозрілих операцій та мінімізації ризиків корупційних практик.

Джерело: складено автором на основі [137]

Одним із ключових механізмів забезпечення ефективності систем протидії відмиванню коштів є приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів, зокрема рекомендацій FATF. Стандарти FATF закріплюють підходи до оцінювання ризиків та організації заходів AML/CFT, які повинні бути імплементовані країнами-членами та адаптовані до національного контексту відповідно до ризик-орієнтованого підходу. Вони спрямовані на підвищення прозорості фінансової системи, покращення співпраці між державними органами, фінансовими установами та суб'єктами нефінансового сектору, на посилення ефективності виявлення, розслідування й притягнення до відповідальності за фінансові злочини, включно з корупцією, що невіддільно пов'язана з відмиванням коштів [14].

Відповідно до стандартів FATF, системи фінансового моніторингу повинні бути ризик-орієнтованими та передбачати ефективні процедури внутрішнього контролю, комплаєнсу та KYC, що дозволяють своєчасно виявляти та

нейтралізовувати загрози відмивання коштів, у тому числі ті, що походять із корупційної діяльності. Такий підхід включає регулярну оцінку ризиків на національному рівні, аналіз статистичних і якісних даних, співпрацю між державними і приватними суб'єктами, а також впровадження превентивних заходів, які враховують місцевий та міжнародний контекст загроз. Це забезпечує не тільки відповідність міжнародним стандартам, а й підвищує ефективність контролю, мінімізує ризики фінансових злочинів і сприяє зміцненню довіри до національної фінансової системи.

Ефективна протидія відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (AML/CFT) неможлива без гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами. Основні міжнародні інструменти встановлюють мінімальні вимоги до фінансових систем, формують ризик-орієнтовані підходи, регламентують процедури комплаєнсу та підвищують прозорість фінансових потоків. У контексті боротьби з корупцією ці стандарти спрямовані на запобігання легалізації корупційних доходів, виявлення високоризикових операцій та забезпечення ефективного моніторингу фінансових транзакцій, що ілюструє табл. 1.

Таблиця 1.

Основні міжнародні AML/CFT стандарти й їх роль у боротьбі з корупцією

Стандарт / Організація	Короткий опис	Значення для боротьби з корупцією
FATF Recommendations (Financial Action Task Force)	Комплекс з 40 рекомендацій та методологій оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму. Включає вимоги до KYC, моніторингу транзакцій, управління ризиками.	Встановлює рамки для оцінки корупційних ризиків як частини загальної ML-оцінки, забезпечує механізми контролю за операціями високоризикових осіб, сприяє прозорості державних фінансів.
UN Convention against Corruption (UNCAC)	Міжнародна конвенція ООН, яка регламентує запобігання, розслідування та покарання за корупційні злочини.	Визначає правові механізми повернення викрадених активів та інтегрує заходи AML як інструмент боротьби з корупцією.
OECD Anti-Bribery Convention	Конвенція Організації економічного співробітництва та розвитку щодо боротьби з	Підсилює вимоги до фінансового моніторингу транзакцій, пов'язаних із хабарництвом, і забезпечує міжнародну

	хабарництвом у міжнародній торгівлі.	співпрацю для виявлення нелегальних коштів.
EU AML Directives (ЄС)	Сукупність директив ЄС щодо запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму; включає посилені вимоги до KYC, звітності та санкцій.	Інтегрує антикорупційні механізми в національні системи держав-членів, підвищує ефективність контролю за підозрілими операціями, забезпечує обмін інформацією між країнами.
World Bank / IMF Guidance	Рекомендації та посібники щодо AML/CFT для держав з різними рівнями економічного розвитку.	Підтримує розвиток національних AML/CFT систем з урахуванням специфіки корупційних ризиків, надає методології оцінки та управління ризиками.

Джерело: складено автором на основі [4]

Міжнародні AML/CFT стандарти відіграють ключову роль у боротьбі з корупцією, формуючи комплексну систему запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, через впровадження ризик-орієнтованого підходу та контролю фінансових потоків. Документи, такі як FATF Recommendations, UNCAC та OECD Anti-Bribery Convention, забезпечують інтегровану підтримку державам, поєднуючи правові, фінансові та адміністративні механізми, що сприяють виявленню та мінімізації корупційних ризиків. Ефективне застосування цих стандартів у національному законодавстві, включно з процедурами KYC, моніторингом транзакцій та міжнародною співпрацею, дозволяє своєчасно ідентифікувати загрози та підвищує прозорість фінансової системи, зміцнюючи довіру до державних і приватних інститутів та забезпечуючи превентивний ефект проти корупційних злочинів.

Ефективність систем протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму (AML/CFT) значною мірою залежить від узгодженої роботи суб'єктів фінансового моніторингу, зокрема державних органів, фінансових установ, міжнародних організацій. Кожен із цих суб'єктів виконує важливі функції: державні органи формують правову базу та надають методологічні настанови, фінансові установи впроваджують процедури комплаєнсу, KYC та моніторинг транзакцій, а правоохоронні органи забезпечують розслідування та притягнення до відповідальності за порушення. Дослідження свідчать, що слабка інтеграція

та недостатній обмін інформацією між цими структурами знижують здатність системи AML/CFT ефективно реагувати на ризики, створюючи “сліпі зони”, у яких корупційні схеми можуть функціонувати непомітно [15].

Інституційний механізм координації між суб'єктами фінансового моніторингу, представлена на рис. 2, який ілюструє потоки інформації та механізми обміну даними, де основною метою є забезпечення своєчасного виявлення підозрілих транзакцій та мінімізація корупційних і фінансових ризиків.

Рис. 2. Інституційний механізм координації між суб'єктами фінансового моніторингу

Джерело: складено автором на основі [16; 17]

Як видно, інституційний механізм представляє структуровану систему координації суб'єктів фінансового моніторингу, де міжнародні організації (FATF, ЄС, ООН, ОБСЄ) визначають методичні рекомендації та стандарти AML/CFT, які впроваджують державні органи (ЦБУ, ДПС, ДСФМУ). Державні органи координують діяльність банківських та інших фінансових установ, які, у свою чергу, отримують і контролюють фінансові операції клієнтів та контрагентів (фізичних і юридичних осіб). Механізм підкреслює важливість взаємодії між міжнародними стандартами, національними регуляторами та фінансовими установами для ефективного виявлення та запобігання підозрілим транзакціям.

Враховуючи складність і швидкість сучасних фінансових операцій, а також зростаючу винахідливість порушників, традиційні методи контролю і аналізу стають недостатньо ефективними. Це обумовлює необхідність впровадження та використання сучасних технологій, які значно розширили можливості систем протидії відмиванню коштів (AML), зокрема завдяки застосуванню штучного інтелекту (AI) та машинного навчання (ML) для автоматизації моніторингу транзакцій та підвищення точності виявлення аномалій. Традиційні rule-based підходи, які опираються на заздалегідь встановлені правила й пороги для виявлення підозрілих операцій, часто не здатні адаптуватися до нових схем відмивання коштів і мають високий відсоток помилкових спрацьовувань. AI/ML-системи, навпаки, здатні обробляти великі обсяги даних, виявляти приховані патерни поведінки клієнтів і виявляти нетипові транзакції, що суттєво підвищує якість детекції ризикових операцій та зменшує кількість хибних позитивів. Такий підхід застосовується як у supervised, так і в unsupervised моделях для виявлення аномалій, що дозволяє виявляти нові, раніше не класифіковані тактики відмивання коштів за їх відхиленням від нормальної поведінки транзакційної мережі [18].

Особливо перспективними є технології глибокого навчання (deep learning), графові алгоритми та сучасні архітектури нейронних мереж, які здатні аналізувати складні структури даних та взаємозв'язки між фінансовими

об'єктами в реальному часі. Наприклад, дослідження, присвячені використанню AI для виявлення аномальних патернів у банківських системах США, показують, що інтеграція машинного навчання може значно підвищити ефективність AML-моніторингу, зменшивши операційні витрати та підвищивши відповідність нормативним вимогам. Інші наукові роботи демонструють, що техніки, такі як супервізоване та несупервізоване навчання, автоенкодера або графові моделі, здатні виділяти нетипові ланцюги транзакцій, які традиційні алгоритми можуть пропустити. Крім того, AI-системи дозволяють виконувати real-time моніторинг та напівавтоматизовану оцінку ризиків, що є критично важливим для своєчасного реагування на фінансові загрози.

Отже, сучасні технології, зокрема AI і ML, підвищують ефективність AML-систем, автоматизуючи моніторинг транзакцій, виявляючи аномалії та нетипові схеми, які традиційні алгоритми пропускають. Використання глибокого навчання та мережевих алгоритмів дозволяє аналізувати складні фінансові взаємозв'язки в реальному часі, зменшувати хибні спрацьовування та підвищувати точність оцінки ризиків. Застосування цих технологій також сприяє зниженню кількості хибних спрацьовувань, підвищенню ефективності процедур комплаєнсу та KYC, а також зміцненню прозорості фінансових потоків.

Висновки. Корупція та відмивання коштів є взаємопов'язаними явищами, які суттєво впливають на стабільність фінансових систем і національної економіки, оскільки нелегально отримані кошти здатні легалізуватися через легальні канали, створюючи додаткові ризики для державних і приватних інституцій. Ефективна протидія цим загрозам можлива лише за умови комплексного підходу, який поєднує правове регулювання, що встановлює чіткі правила та процедури для фінансових та нефінансових суб'єктів; інституційну координацію, що забезпечує взаємодію державних органів, фінансових установ та міжнародних партнерів; а також сучасні технології, які автоматизують моніторинг транзакцій, аналізують великі масиви даних і дозволяють виявляти нетипові фінансові потоки.

Інтеграція міжнародних стандартів AML/CFT, таких як рекомендації FATF, Конвенція ООН проти корупції (UNCAC), Конвенція OECD щодо боротьби з хабарництвом та директиви ЄС, створює правові, організаційні та методологічні рамки для оцінки ризиків, впровадження процедур KYC, моніторингу транзакцій та співпраці між державними і приватними суб'єктами. Ці стандарти спрямовані на підвищення прозорості фінансових потоків, запобігання легалізації корупційних доходів, своєчасне виявлення підозрілих операцій і забезпечення ефективного розслідування та притягнення до відповідальності осіб, причетних до фінансових злочинів. У поєднанні з ризик-орієнтованим підходом вони дозволяють державам не лише відповідати міжнародним вимогам, а й формувати превентивні механізми, що зміцнюють довіру до національної фінансової системи та підвищують її стійкість до корупційних і кримінальних впливів.

Розроблено інституційний механізм координації суб'єктів фінансового моніторингу, який інтегрує міжнародні організації, національні регулятори та фінансові установи, створюючи єдину структуру взаємодії для протидії фінансовим злочинам. Механізм визначає системний процес впровадження міжнародних стандартів AML/CFT, координації діяльності державних органів та контролю фінансових операцій банківськими та небанківськими установами. Він дає змогу систематично ідентифікувати підозрілі транзакції (корупційні ризики), підвищує ефективність запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму і слугує інструментом вдосконалення національної політики фінансового моніторингу.

Ключовим елементом підвищення ефективності управління корупційними ризиками в системі фінансового моніторингу є використання сучасних інформаційних технологій, зокрема штучний інтелект (AI) та машинне навчання (ML), відіграють ключову роль у підвищенні ефективності систем протидії відмиванню коштів (AML), забезпечуючи автоматизацію процесів моніторингу фінансових транзакцій, своєчасне виявлення аномальних операцій та нетипових фінансових схем, які традиційні rule-based алгоритми часто не в змозі

ідентифікувати. Використання передових методів, таких як глибоке навчання, нейронні мережі та мережевий аналіз, дозволяє здійснювати комплексний аналіз складних фінансових взаємозв'язків у реальному часі, виявляти приховані ланцюги транзакцій та оцінювати потенційні ризики з високою точністю.

Список використаних джерел

1. Financial Action Task Force (FATF). Horizontal Review of Gatekeepers' Technical Compliance Related to Corruption. Paris, France: Financial Action Task Force (FATF), 8 July 2024. URL: https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfgeneral/Gatekeeper-TC-Corruption.html?utm_source
2. Banakh S., Holota N. Corruption as a Source of Funds for Money Laundering: Legal Mechanisms of Counteraction. *Актуальні проблеми правознавства*, 2025; № 2:215–221. URL: https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/2148?utm_source
3. Holota N. International Legal Mechanisms of Cooperation in Anti-Money Laundering: Contemporary Challenges and Prospects. *SWorldJournal*, 2025; 5(33-05):219–228. <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2025-33-05-041>
4. FATF. *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation (FATF Recommendations)*. 2023. URL: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatfrecommendations.html>
5. World Bank. *Enhancing Government Effectiveness and Transparency: The Fight Against Corruption*. Washington, DC, 2020. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/235541600116631094>
6. Державна служба фінансового моніторингу України. Річний звіт за 2023 рік. Київ, 2024. URL: <https://finap.com.ua/pidsumky-roboty-derzhavnoyi-sluzhby-finansovogo-monitoryngu-za-2023-rik/>

7. Kruhliakova V., Habrilchuk Y. Compliance in the Banking Sector of Ukraine: Theoretical Foundations and Practical Aspects of Regulation of Bank–Client Relations. *Finansovyi Prostir [Financial Space]*, 2025; 3(57): 169–179. DOI: [https://doi.org/10.30970/fp.3\(57\).2025.169178179](https://doi.org/10.30970/fp.3(57).2025.169178179)
8. Bian H. Fintech and Financial Regulation: Current State of Development and Interactions. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*. 2025. Vol. 191. C. 40–46. URL: <https://www.researchgate.net/publication/392747572>
9. Tang R. L. M., Wen B., Yip P. S. F. Stable or Vulnerable? Demystifying an Enigma Facing Hong Kong’s Anti-Money Laundering Efforts. *Public Organization Review*, 2025; 25(4): 2293–2309. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s11115-025-00907-z?utm_source
10. Levi M., Reuter P. *Money Laundering*. Crime and Justice. 2006. Vol. 34(1). P. 289–375. URL: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/501508>
11. Zetsche D. A., Buckley R. P., Arner D. W., Barberis J. N. Regulating a Revolution: From Regulatory Sandboxes to Smart Regulation. *Fordham Journal of Corporate & Financial Law*. 2017. Vol. 23(1). P. 31–103. URL: <https://ir.lawnet.fordham.edu/jcfl/vol23/iss1/2/>
12. Transparency International. *Corruption Perceptions Index 2023*. 2024. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>
13. Andiojaya, A. (2025). *Do stronger Anti-Money Laundering (AML) measures reduce crime? An empirical study on corruption, bribery, and environmental crime*. *Journal of Economic Criminology*, 8, 100157. <https://doi.org/10.1016/j.jeconc.2025.100157>
14. Financial Action Task Force. (n.d.). *Corruption*. FATF. URL: https://www.fatf-gafi.org/en/topics/corruption.html?utm_source
15. International Monetary Fund (n.d.) *Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism (AML/CFT)*, IMF. URL: https://www.imf.org/en/topics/financial-integrity/amlcft?utm_source

16. Ahmed, W., Alam, M., Soomro, M. A., & Verginio, M. R. C. (2025). *Strengthening the Role of Financial Intelligence Units (FIUs) in Detecting and Preventing Complex Money Laundering Schemes*. *Inverge Journal of Social Sciences*, 4(3), 298–310 DOI:[10.63544/ijss.v4i3.168](https://doi.org/10.63544/ijss.v4i3.168)
17. Iglesias Escudero, S. (2025). *The Future of Anti-Money Laundering in the European Union: Institutional and legal dimensions of AMLA within the 2024 AML/CFT framework (In-Depth Analysis)*. European Parliament, Directorate-General for Economy, Transformation and Industry, Economic Governance and EMU Scrutiny Unit, PE 773.721. *European Parliament Think Tank*. URL: https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2025/773721/ECTI_IDA%282025%29773721_EN.pdf?utm_source
18. Oyedokun, O., Ewim, S. E., & Oyeyemi, O. P. (2024). *A Comprehensive Review of Machine Learning Applications in AML Transaction Monitoring*. *International Journal of Engineering Research and Development*, 20(11), 730–743 URL: <https://www.researchgate.net/publication/388277251>